

Zásobování vodou při mimořádných událostech a krizových situacích – spolupráce s vodárenskými společnostmi v kraji

pro: jednání bezpečnostní rady kraje č. 3/2015 dne 14. 10. 2015

zpracoval(a): J. Mikyňa, I. Olšanová

předkládá: Z. Kadlec

počet stran: 3

počet příloh: 2

Popis problému:

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „OŽPZ“) předkládá Bezpečnostní radě Kraje Vysočina informaci o zajištění způsobu zásobování pitnou vodou při mimořádných událostech a krizových situacích a spolupráci s vodárenskými společnostmi jako významnými provozovateli vodovodů pro veřejnou potřebu v kraji.

Podle údajů Českého statistického úřadu bylo v Kraji Vysočina v roce 2014 z vodovodů pro veřejnou potřebu zásobeno pitnou vodou 487 721 obyvatel, tj. 95,6 % z celkového počtu obyvatel kraje. Zbývající část obyvatel je zásobována prostřednictvím vlastních studní nebo skupinových vodovodů, na které se nevztahuje zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“).

Každý, kdo provozuje vodovody pro veřejnou potřebu podle zákona o vodovodech a kanalizacích, musí mít krajským úřadem, OŽPZ vydáno povolení k jejich provozování. Na území kraje se využívají tři formy provozování vodovodů pro veřejnou potřebu. První formou je smíšená společnost, která je vlastníkem i provozovatelem např. Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s., mající dominantní postavení na Havlíčkobrodsku. Druhou formu provozovatelů tvoří provozní společnosti provozující na základě smluv infrastrukturní majetek obcí a jejich svazků. Na Pelhřimovsku je takovým provozovatelem např. VODAK Humpolec, s.r.o., na území okresů Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou je dominantním provozovatelem VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s. se svými divizemi Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou. V těchto třech okresech jsou vytvořené velké svazky obcí za účelem zabezpečování zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod. Třetí formou jsou obce provozující na svém území vodovody a kanalizace ve svém vlastnictví. Na území Kraje Vysočina se jedná asi o 25 % obcí.

Při provozování vodovodů pro veřejnou potřebu mohou nastat situace, kdy může dojít k omezení nebo přerušení dodávek pitné vody zejména z těchto důvodů:

- extrémního snížení hladiny vody ve zdroji podzemní nebo povrchové vody vlivem extrémního sucha,
- zhoršení kvality vody ve zdroji podzemních nebo povrchových vod způsobené živelnou událostí (např. suchem, povodní) nebo kontaminací škodlivými látkami,
- závažného poškození vodovodních potrubí, jímacích zařízení, vodojemů, úpraven vod a čerpacích stanic způsobeného povodní či havárií,
- přerušení dodávky elektrického proudu,
- jiných závažných zásahů do vodovodu.

Návrh řešení, zdůvodnění:

Výše uvedené situace lze řešit buď vlastními silami provozovatele, nebo jako mimořádnou událost postupem podle zákona o vodovodech a kanalizacích nebo s využitím příslušných

ustanovení zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“). V případech kdy mimořádná událost přejde do krizové situace, se pak postupuje podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů /krizový zákon/, ve znění pozdějších předpisů) v jejichž rámci provozovatelé vodovodů podle svých možností zabezpečují odborné služby.

Možnosti postupu vodoprávních úřadů podle vodního zákona a zákona o vodovodech a kanalizacích jsou následující:

- Vyžaduje-li to veřejný zájem, zejména je-li přechodný nedostatek vody nebo je-li ohroženo zásobování obyvatelstva vodou, může vodoprávní úřad (obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad a Ministerstvo zemědělství) podle ustanovení § 109 odst. 1 vodního zákona rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy bez náhrady upravit na dobu nezbytně nutnou povolená nakládání s vodami, popřípadě tato nakládání omezit nebo i zakázat. Veřejným zájmem se rozumí např. stav vzniklý při provozu vodovodu pro veřejnou potřebu ve smyslu zákona o vodovodech a kanalizacích. Vodoprávní úřad mimořádná opatření oznámí, vyhlásí nebo zruší veřejnou vyhláškou nebo jiným v místě obvyklým způsobem.
- Podle ustanovení § 15 odst. 4 zákona o vodovodech a kanalizacích může vodoprávní úřad (obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad, Ministerstvo zemědělství), vyžaduje-li to veřejný zájem, především je-li přechodný nedostatek vody, který nelze z technických kapacit nebo nedostatečných zdrojů vody nahradit, po projednání s obcí, vlastníkem a provozovatelem vodovodu vydat opatření obecné povahy o dočasném omezení užívání pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu na dobu nejdéle 3 měsíců. V opatření obecné povahy uvede, co se konkrétně zakazuje (např. zalévání zahrádek, mytí aut, kropení chodníků a zpevněných ploch, napouštění bazénů a ostatních činností nesloužících k pitným a hygienickým účelům).
- Podle ustanovení § 22 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích může příslušný orgán veřejné správy podle rozsahu dotčeného území (obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad a Ministerstvo zemědělství) uložit rozhodnutím povinnost veřejné služby provozovateli, který má k jejímu zajištění vytvořeny potřebné podmínky a to nejdéle na dobu 1 roku. Veřejnou službou se rozumí činnost, která přesahuje zajišťování běžných služeb a není smluvně zajištěna (např. při ohrožení veřejného zdraví či životního prostředí) nebo vznikla ztrátou schopnosti stávajícího provozovatele zajišťovat dodávku vody.

Uvedená rozhodnutí nebo opatření obecné povahy podle vodního zákona nebo zákona o vodovodech a kanalizacích jsou projednávána a vydávána ve správním řízení (v období, kdy není vyhlášen krizový stav).

V případě krizové situace provozovatelé vodovodů podle svých možností zabezpečují odborné služby.

Ministerstvo zemědělství, které je ústředním vodoprávním úřadem, vydalo Metodický pokyn č.j.:102598/2011-MZE-15000 ze dne 30. 5. 2011 k zajištění jednotného postupu orgánů krajů, hlavního města Prahy, orgánů obcí a městských částí v hlavním městě Praze k zajištění nouzového zásobování obyvatelstva pitnou vodou při mimořádných událostech a za krizových stavů Službou nouzového zásobování vodou.

OŽPZ dlouhodobě spolupracuje s významnými provozovateli vodohospodářské infrastruktury v Kraji Vysočina v oblasti vodovodů pro veřejnou potřebu. V roce 2014 v rámci komplexní aktualizace Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina ve vazbě na uvedený metodický pokyn prověřil krajský úřad, OŽPZ u významných provozovatelů vodovodů pro veřejnou potřebu jejich připravenost a možnost zajistit nouzové zásobování vodou při nedostatku vody v mezích jejich technických možností a místních podmínek.

Informace poskytnuté významnými provozovateli vodovodů pro veřejnou potřebu byly v obecné poloze zpracovány do Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina a to do části zabývající se nouzovým zásobováním vodou (viz příloha č. 1 tohoto materiálu). Dále ze získaných informací OŽPZ zpracoval materiál, ve kterém jsou popsány postupy nouzového zásobování vodou i náhradního odvádění odpadních vod (viz příloha č. 2 tohoto materiálu).

Stanoviska:

Stanoviska nebyla vyžádána.

Návrh usnesení:

**Bezpečnostní rada kraje
bere na vědomí**

informaci o zásobování vodou při mimořádných událostech a krizových situacích a spolupráci s vodárenskými společnostmi v kraji dle materiálu BRK-03-2015-02P, BRK-03-2015-02P př.1 a BRK-03-2015-02P př. 2

odpovědnost: členové BRK

termín: 14. 10. 2015

